

HİZMET ÖNCESİ EĞİTİMDE KIDEMLİ ÖĞRETMEN DENEYİMLERİNDEN YARARLANMANIN ÖĞRETMEN ADAYLARI GÖRÜŞLERİNE GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

EVALUATION OF SENIOR TEACHERS' EXPERIENCES IN PRE-SERVICE EDUCATION ACCORDING TO THE VIEWS OF TEACHER CANDIDATES

Fehmi DEMİR¹

Başvuru Tarihi: 07.03.2021 Yayına Kabul Tarihi: 23.10.2021 DOI: 10.21764/maeuefd.892766

(Araştırma Makalesi)

Özet: Araştırmanın amacı, hizmet öncesi eğitimde kıdemli öğretmen deneyimlerinden yararlanmanın sınıf öğretmeni adaylarının görüşlerine göre incelenmesidir. Araştırma, nitel araştırma desenlerinden olgubilim olarak tasarlanmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Görüşmelerden elde edilen veriler, içerik analizi ile analiz edilmiştir. Çalışma grubu ölçüt örnekleme tekniğine göre seçilmiştir. Araştırmanın çalışma grubunu Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki bir Üniversitenin Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği bölümünde İlkokulda Alternatif Eğitim Uygulamaları Dersi'ni alan 12 sınıf öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Çalışma bulguları, kıdemli öğretmenlerin hizmet öncesi eğitimde deneyimlerini öğretmen adayları ile paylaşmasının faydalı olduğunu ortaya koymaktadır. Araştırmadan elde edilen sonuçlara göre öğretmen adayları, köylerde çalışmış kıdemli öğretmenlerin deneyimlerini hizmet öncesi eğitimde öğretmen adayları ile paylaşmasını hoşnut edici, teşvik edici ve yetiştirici olarak değerlendirmektedir. Öğretmen adaylarına göre kıdemli öğretmen deneyimleri öğretmen adaylarını geliştirmekte, onlara farkındalık kazandırmakta ve güdülenmelerine katkıda bulunmaktadır. Ancak aynı tecrübeler bazı öğretmen adaylarının endişelenmesine de sebep olmaktadır. Öğretmen adayları, köylerde çalışmış kıdemli öğretmenlerin eğitim-öğretim, okul ve veli ile ilgili paylaştıkları tecrübelerinden etkilenmektedir. Öğretmen adaylarının köyde daha iyi öğretmenlik yapabilmesi için hizmet öncesi eğitimde, en az bir derste, köylerde çalışma deneyimi olan öğretmenlerle etkileşime geçmeleri sağlanabilir.

Anahtar Sözcükler: *Kıdemli öğretmenler, öğretmen deneyimleri, hizmet öncesi eğitim, sınıf öğretmeni adayları*

Abstract: The aim of the study is to examine the use of senior teachers' experiences in pre-service education according to the opinions of classroom teacher candidates. The research was designed as a phenomenological pattern. In the research, semi-structured interview technique was used as data collection tool. The data obtained from the interviews were analyzed with content analysis. The study group was selected according to the criterion sampling technique. The study group of the research consists of 12 primary school teachers candidates who take the Alternative Education Practices in the Primary School Course in the department of education faculty of a University in the Southeastern Anatolia Region. The findings of the study reveal that it is beneficial for senior teachers to share their experiences with teacher candidates in pre-service education. According to the results of the study, teacher candidates consider senior teachers working in villages sharing their experiences with them as pleasing, encouraging and educative. The experiences shared by senior teachers develop teacher candidates, raise their awareness and contribute to their motivation. However, the same practices cause some teacher candidates to worry. Teacher candidates are influenced by the practices of senior teachers who worked in villages about education, school and parents. In pre-service education, teacher candidates can be provided to interact with teachers who have experience working in villages in at least one course, so that they can teach better in villages.

Keywords: *Senior teachers, teachers experiences, pre-service education, classroom teacher candidates*

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Siirt Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Sınıf Eğitimi Anabilim Dalı fehmi.demir@siirt.edu.tr ORCID No: [0000-0003-4111-0700](https://orcid.org/0000-0003-4111-0700)

Giriş

Hizmet öncesi eğitimde öğretmen adaylarının mesleğe hazırlanması, lisans eğitiminin en önemli amaçlarından birisidir. Bu amacın gerçekleşmesi için öğretmen adayları, genellikle eğitim fakültelerinde yetiştirilmektedir. Öğretmen adayları, eğitim fakültelerinde, mesleğe ilişkin çeşitli teori, yöntem ve beceriler hakkında bilgilendirilmektedir. Ayrıca hizmet öncesi eğitimde öğretmen adaylarının çeşitli etkinlikler aracılığıyla öğretmenlik mesleğini daha iyi tanımaları ve mesleği içselleştirmeleri üzerinde durulmaktadır.

Türkiye'deki ilkokulların yaklaşık üçte birini kırsaldaki okullar oluşturmaktadır (Külekçi, 2013). Öğretmen adayları, genel olarak mesleğin ilk yıllarında farklı ekonomik, sosyal, kültürel ve fiziksel koşullarda öğretmenlik yapmaktadırlar (Akdağ & Taşkaya, 2016; Orhan, 2017). Öğretmenler, hizmet öncesi eğitimdeki başarı dereceleri ne olursa olsun bu dönemde gerçek yaşam olaylarıyla karşı karşıya geldiklerinden mesleğe uyum sağlamada ve öğretmenlik yapmada pek çok sorunla karşılaşmaktadırlar (Korkmaz, Saban & Kabaşlı, 2004). Bu sorunlardan bazıları ana dil, barınma, ulaşım, birleştirilmiş sınıf, ısınma, öğrenci ve velilerin ilgisizliği, köy halkı ile iletişim kuramama, çevresel koşullar, tek öğretmen olarak çalışma ve yetersiz sosyal ortam olarak tespit edilmiştir (Karataş & Kınalıoğlu, 2018; Özpınar, 2008; Taşkaya, Muharrem & Yetkin, 2015; Yerlikaya, 2000). Ayrıca öğretmen adayları lisans eğitiminde öğretmenlik uygulamasını üniversitelerinin bulunduğu şehir merkezindeki okullarda yaptığından köy öğretmenliğine hazırlanamamakta ve köyde göreve başladıklarında köy ortamına uyum sağlayamamaktadırlar (Sidekli, Coşkun & Aydın, 2015). Bunun yanında köyde çalışan öğretmenler, coğrafi ve fiziksel sebeplerden dolayı karşılaştıkları sorunlarla ilgili yeterli rehberlik hizmetinden de yararlanamamaktadırlar (Coşkun, 2020). Dolayısıyla öğretmenlik mesleği açısından öğretmenliğin ilk yılları, kritik ve kırılmalı bir dönemdir (Kozikoğlu & Senemoğlu, 2018; Özdemir & Kalın, 2000).

Kırsal bölgelerde, önemle üzerinde durulması gereken en temel konulardan birisi eğitimidir (Ekinci & Kılıçoğlu, 2018). Öğretmen adayları, her ne kadar öğrencileri anlama ve onlarla iletişim kurma konusunda yeterli bilgi ve beceriye sahip olduklarını dile getirirler de köy okulu, birleştirilmiş sınıflar gibi farklı koşullarda çalışma konusunda daha fazla bilgi ve beceriye ihtiyaç duymaktadırlar (Orhan, 2017). Köylerdeki çocukların ilkokul eğitim ihtiyacını karşılayacak öğretmenlerin yetiştirilmesi (Kocakurt, 2016) için hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimin niteliğine önem vermek

gerekmektedir (Yalın, 2002). Böylece köy okullarında görev yapan öğretmenler, üstlendikleri rolü daha iyi yerine getirebilirler (Özpınar, 2008).

Hizmet öncesi öğretmen niteliğinin artırılması, öğretmen eğitimine gerekli desteğin sunulmasına bağlıdır (Kozikoğlu & Senemoğlu, 2018). Alanyazında, öğretmen adaylarının daha iyi yetişmesi için değişik koşullara ve öğrenci gruplarına sahip YİBolar ya da köy okulları gibi okulları ziyaret etmesi, buralarda çalışan öğretmenlerin eğitim fakültelerine davet edilmesi (Orhan, 2017), göreve başlamadan önce köy koşulları ile ilgili öğretmenlerin eğitilmesi (Özpınar & Sarpkaya, 2010) ve okul uygulamalarına daha fazla zaman ayırması (Senemoğlu, 2011) gibi etkinlikler önerilmektedir. Bu çerçevede Köy Okulları Değişim Ağı (KODA) Derneği, sınıf öğretmeni adaylarının köy okulları ve özellikle de birleştirilmiş sınıflı köy okulları hakkında bilgi ve deneyim sahibi olmalarına yardımcı olmak amacıyla Köye İlk Adım Programını hazırlamıştır (KODA, 2020). İlk defa 2020-2021 eğitim öğretim yılında uygulanan program, sınıf öğretmeni adaylarının köy okullarında çalışmaya hazır ve istekli olmalarını amaçlamaktadır. Program, katılımcı üniversitelerin durumuna göre “İlkokulda Alternatif Eğitim Uygulamaları”, “Topluma Hizmet Uygulamaları”, “Hayat Bilgisi Öğretimi” ve “Öğretmenlik Uygulaması” derslerinden biri aracılığıyla yürütülmüştür. Program kapsamında Türkiye’de kırsal eğitime dair genel bir çerçeve sunmanın yanında öğretmen adayları ile köy okulu deneyimi olan kıdemli öğretmenler bir araya getirilerek öğretmen adayları bilgilendirilmektedir. Köye İlk Adım Programı, 2020-2021 eğitim-öğretim yılı güz yarıyılında sekiz üniversitenin işbirliğiyle bu üniversitelerin sınıf öğretmenliği bölümü öğrencilerine İlkokulda Alternatif Eğitim Uygulamaları dersi aracılığıyla uygulanmıştır. Program kapsamında her hafta köylerde çalışmakta veya çalışmış olan bir veya iki öğretmenin derse katılımı sağlanmıştır. Kıdemli öğretmenler, köyde eğitim ile ilgili karşılaştıkları zorlukları ve bu zorlukları nasıl aştıkları ile çalıştıkları okulları nasıl daha elverişli hale getirdiklerine ilişkin tecrübelerini sınıf öğretmeni adaylarıyla paylaşmışlardır. Böylece öğretmen adaylarının, muhtemel çalışma koşullarına ilişkin bilgiyi birincil kaynaklardan kazanmaları sağlanmıştır.

Çalışmanın, alanyazındaki diğer çalışmalardan farklı olarak hizmet öncesi eğitimde kıdemli öğretmen tecrübelerinden yararlanmanın öğretmen adayları görüşlerine göre değerlendirildiği öncül çalışmalardan birisi olması beklenmektedir. Diğer yandan araştırma sonuçlarının, hizmet öncesi eğitimde kıdemli öğretmenlerden yararlanıp yararlanılmayacağını sınıf öğretmeni adaylarının görüşlerine göre ortaya koyması açısından önemli olacağı düşünülmektedir. Dolayısıyla

araştırmadan elde edilecek sonuçların, hizmet öncesi öğretmen eğitiminin niteliğini geliştirmeye katkıda bulunması beklenmektedir. Bu çerçevede çalışmanın temel amacı, hizmet öncesi eğitimde görev yapmakta olan kıdemli öğretmenlerin deneyimlerinden yararlanmanın sınıf öğretmeni adaylarının görüşlerine göre incelenmesidir. Bu amaç kapsamında aşağıdaki alt amaçlara cevap aranmıştır.

1. Öğretmen adayları, köylerde çalışmış kıdemli öğretmenlerin lisans eğitiminde öğretmen adayları ile deneyimlerini paylaşmasını nasıl değerlendirmektedir?
2. Köylerde çalışmış kıdemli öğretmen deneyimleri öğretmen adaylarının öğretmenliğe olan ilgisini nasıl etkilemektedir?
3. Öğretmen adayları, köylerde çalışmış kıdemli öğretmenlerin hangi deneyimlerinden etkilenmektedir?

Yöntem

Araştırma, nitel araştırma desenlerinden olgubilim olarak tasarlanmıştır. Olgubilim deseni, farkında olduğumuz ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız olgulara odaklanmaktadır. Olgubilim deseninde, bize tümüyle yabancı olmayan ancak tam anlamıyla kavrayamadığımız olguların araştırılması amaçlanmaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2013). Bu çerçevede köylerde çalışmış kıdemli öğretmenlerin deneyimleriyle ilk defa karşılaşan sınıf öğretmeni adaylarının bu yaşantılardan nasıl etkilendikleri incelenmeye çalışılmıştır. Böylece öğretmen adaylarının köylerde çalışmış kıdemli öğretmenlerin deneyimlerini nasıl algıladıkları ve bu tecrübelerin onlar için ne anlama geldiği ortaya konulmuştur.

Çalışma Grubu

Olgubilim araştırmalarında veri kaynakları, araştırmanın odaklandığı olguyu yaşayan ve bu olguyu yansıtabilecek bireyler ya da gruplardır. Bu çerçevede araştırmanın çalışma grubunu, 2020 – 2021 eğitim öğretim yılında Güneydoğu Anadolu Bölgesindeki bir üniversitenin Eğitim Fakültesi Sınıf Öğretmenliği bölümünde “İlkokulda Alternatif Eğitim Uygulamaları” dersini alan sınıf öğretmeni adayları oluşturmaktadır.

Araştırmanın çalışma grubu ölçüt örnekleme yöntemine göre seçilmiştir. Ölçütler, İlkokulda Alternatif Eğitim Uygulamaları dersini almış ve derse en az %75 oranında devam etmiş olmak olarak belirlenmiştir. Olgubilim araştırmalarında örnekleme dâhil edilecek birey sayısının 10'u geçmemesi esastır (Yıldırım & Şimşek, 2013). Ancak ölçütleri taşıyan öğretmen adayları daha fazla olduğundan araştırmaya, ölçütleri karşılayan bütün öğretmen adayları dâhil edilmiştir. Sonuç olarak araştırma, sekizi kadın, dördü erkek 12 sınıf öğretmeni adayı ile gerçekleştirilmiştir.

Veri Toplama Aracı

Araştırma verileri yarı yapılandırılmış görüşme ile elde edilmiştir. Çünkü olgubilim araştırmalarında başlıca veri toplama aracı görüşmedir (Yıldırım & Şimşek, 2013). “Yarı yapılandırılmış görüşmelerde, önceden geliştirilmiş sorular kullanılır” (Balcı, 2015). Araştırmanın giriş bölümünde yer alan çalışmalar da incelenerek araştırmacı tarafından dört sorudan oluşan yarı yapılandırılmış bir görüşme formu hazırlanmıştır. Görüşme formundaki soruların amaca hizmet edip etmediğini tespit etmek amacıyla uzman görüşüne başvurulmuştur. Hazırlanan soru örnekleri biri doktor, üçü doktor öğretim üyesi ve biri de doçent olmak üzere dört alan uzmanına gönderilmiştir. Uzmanların görüşleri doğrultusunda son şekli verilen formda üç adet açık uçlu soruya yer verilmiştir.

Görüşme sorularının anlamı tam verip vermediğinin tespit etmek için bir örneklem üzerinde ön sınaması yapılmalıdır (Yıldırım & Şimşek, 2013). Görüşme, genel olarak yüz yüze yapılmakta ise de telefon gibi iletişim araçlarıyla da yapılabilir (Karasar, 2010). Araştırma salgın sürecinde gerçekleştirdiğinden ve yüz yüze görüşme imkânı olmadığından görüşmeler, telefon aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Bu çerçevede üç sınıf öğretmeni adayı ile ön sınama yapılarak soruların anlaşılıp anlaşılmadığı kontrol edilmiştir. Soruların açık ve anlaşılır olduğu tespit edildikten sonra görüşme formunun uygun olduğu kanaatine varılmış ve görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmelerin her biri 25-40 dakika aralığında olmuştur. Toplam görüşme süresi 338 dakika sürmüştür. Görüşmeler, öncelikle kayıt altına alınmıştır. Daha sonra kayıtlar yazıya dökülerek öğretmen adaylarına gönderilmiş ve görüşlerine ekleme, çıkarma veya görüşlerinde düzeltme yapabilecekleri hatırlatılmıştır. Öğretmen adaylarının görüşmelere ilişkin onayı alındıktan sonra verilerin analizine geçilmiştir.

Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi verilerin kodlanması, temaların geliştirilmesi, kod ve temaların geliştirilmesi ve bulguların tanımlanması olmak üzere dört aşamada uygulanmıştır. Temaları tespit etmek için öncelikle bütün kodlar oluşturulmuştur. Daha sonra benzer kodlar gruplandırılarak kodları tanımlayabilecek uygun temalar ortaya çıkarılmıştır. Veri analizi sonucunda elde edilen bulgular betimsel bir anlatımla sunularak sık sık doğrudan alıntılarla desteklenmiştir. Veriler sunulurken sık sık öğretmen adaylarının görüşüne yer verilmiştir. Öğretmen adaylarının görüşleri belirtilirken kısaltmaya gidilerek ÖA1, ÖA2... şeklinde gösterilmiştir.

Araştırmanın etik izinleri

Yapılan bu çalışmada “Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi” kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan “Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler” başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı = Siirt üniversitesi Etik Kurulu

Etik değerlendirme kararının tarihi= 31.12.2020

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası= 109

Araştırmanın Geçerlik ve Güvenirliği

Araştırmanın geçerlik ve güvenirliliği için uzman görüşüne başvurulmuştur. Çalışma grubunun nasıl seçildiği ve verilerin çalışma grubundan nasıl elde edildiği ve nasıl analiz edildiği ayrıntılı bir şekilde açıklanmıştır. Veriler kodlanıp temalandırılırken araştırmacının bireysel etkisini ortadan kaldırmak için verilerin bir kısmının farklı iki uzman tarafından da kodlanıp temalandırılması sağlanmıştır. Bunun yanında, araştırmacı, araştırma verilerini toplarken etik ilkelere uygun hareket etmeye özen göstermiştir. Çalışmaya, sadece gönüllü olarak katılmak isteyen öğretmen adayları dâhil edilmiştir. Katılmak istemeyenler üzerinde herhangi bir baskı uygulanmamıştır. Araştırma verileri toplandıktan sonra katılımcılara tekrar gönderilerek katılımcı teyidi alınmıştır. Ayrıca

verilerin analizinde ve raporlanmasında öğretmen adaylarının görüşleri nesnel bir yaklaşımla bütüncül olarak raporlanmıştır. Veri analizi sonucunda ortaya çıkan bulgular, alt amaçlar kapsamında sunulmuştur.

Bulgular

Bu bölümde içerik analizi sonucunda elde edilen veriler, araştırmanın temel amacı kapsamında belirlenen üç alt amaç çerçevesinde sunulmuştur.

Öğretmen Adayları, Kıdemli Öğretmenlerin Deneyimlerini Öğretmen Adaylarıyla Paylaşmasını Nasıl Değerlendirmektedir?

Öğretmen adaylarının, köylerde çalışmış kıdemli öğretmenlerin lisans eğitiminde öğretmen adayları ile tecrübelerini paylaşmasına ilişkin görüşlerinden elde edilen kod ve temalar Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1

Kıdemli Öğretmenlerin Deneyimlerini Lisans Eğitiminde Paylaşmasına İlişkin Öğretmen Adayları Görüşleri

Tema	Kod (katılımcı)	f
Hoşnut edici	Çok değerli (ÖA8, 9, 10), Çok olumlu (ÖA2, 3, 6, 12), Çok yerinde (ÖA11,13), Faydalı (ÖA1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 12), Güzel (ÖA1, 7, 9, 11), İyi (1, 4, 5, 6), Memnun edici (ÖA7, 11, 12)	31
Teşvik edici	Çok etkilendim (ÖA5), Daha çok motive oldum (ÖA2, 3, 5), Endişelerim azaldı (ÖA3,5), Köy öğretmeni olmak istiyorum (ÖA11), Meslek hayatına alıştırdı (ÖA8), Örnek teşkil ediyor (ÖA3, 5, 11)	11
Yetiştirici	Beni nelerin beklediğini öğrendim (ÖA1, 9, 10), Bilgilenmemi sağladı (ÖA3, 7, 12), Gelişmemi sağladı (ÖA4, 8), Katkıları çok fazla (ÖA2, 9), Meslek hayatımızı kolaylaştıracak (ÖA10), Nasıl davranacağımı öğrendim (ÖA1, 3), Nasıl etkili olabileceğimi öğrendim (ÖA6), Nasıl iletişim kuracağımı öğrendim (ÖA9), Ne tür sorunlarla karşılaşacağımı öğrendim (ÖA1, 9), Problemleri nasıl çözeceğimi öğrendim (ÖA1, 7, 9, 10, 11), Tecrübe oldu (ÖA2, 9), Öğretmen olunca ne yapacağımı biliyorum (ÖA6), Önemli bir fırsat (ÖA11), Ortama nasıl uyum sağlayacağımı öğrendim (ÖA9), Verdikleri örnekler somut (ÖA1), Yol gösterici oldu (ÖA3, 4, 7), Zorluklara karşı daha bilgili oldum (ÖA1, 4, 7), Verimli oldu (ÖA8, 9, 11)	37

Tablo 1’de görüldüğü gibi öğretmen adaylarının, köylerde çalışmış kıdemli öğretmenlerin deneyimlerini lisans eğitiminde öğretmen adayları ile paylaşmasına ilişkin görüşleri üç tema altında toplanmıştır. Bu temalar *hoşnut edici*, *teşvik edici* ve *yetiştirici* olarak adlandırılmıştır.

Hoşnut edici temasında, öğretmen adaylarının çoğunluğu, kıdemli öğretmenlerin eğitime dair deneyimlerini, köy okullarında nasıl etkili bir şekilde eğitim verilebileceğini göstermesi açısından yararlı bulduklarını ifade etmişlerdir. Öğretmen adayları, normal şartlarda bu tecrübeleri kazanmanın yıllarına mal olacağını ve bireysel olarak da bunları öğrenmenin çok zor olduğunu belirterek bu program sayesinde çok kısa sürede köydeki eğitimle ilgili yararlı bilgiler kazandıklarını dile getirmişlerdir. Bundan dolayı paylaşılan tecrübelerin, kendileri için önemli bir fırsat sunduğunu belirtmişlerdir. Bu konu ile ilgili öğretmen adaylarından iki tanesi şunları belirtmiştir:

“Sadece teorik bilgilerin aktarılmasındansa farklı kültürlerde, farklı öğrenci ve velilerle çalışmış farklı öğretmenlerin bizlere katkıları çok daha fazla oluyor. Bunun için köylerde çalışmış öğretmenlerin tecrübelerini bizlerle paylaşmalarını faydalı buluyorum” (ÖA2).

“Deneyimli öğretmenlerin deneyimlerini derslerde bizimle paylaşmaları biz öğretmen adayları için önemli fırsatlar sunmaktadır. Bu deneyimler, bilgilerin yüzeysel kalmaması adına yararlı oldu” (ÖA4).

Bununla birlikte öğretmen adayları, kıdemli öğretmenlerin eğitimle ilgili paylaşımlarından memnun olduklarını ifade etmişlerdir. Öğretmen adayları, kıdemli öğretmenlerin anlattıklarına olumlu yaklaştıklarını ve bu paylaşımları beğendiklerini belirterek tecrübelerin kendileri için iyi, güzel ve değerli olduğunu dile getirmişlerdir. Ayrıca henüz göreve başlamadıklarından, köyde eğitimle ilgili anlatılan tecrübelerin köyde eğitim için daha iyi hazırlanmalarına katkıda bulunacağını belirterek söz konusu paylaşımların zamanlama açısından da isabetli olduğunu ifade etmişlerdir. Bu konu ile ilgili öğretmen adaylarından iki tanesi şunları ifade etmiştir:

“Köylerde çalışmış deneyimli öğretmenlerin yaşadıklarını bizlerle paylaşmasını güzel buluyorum. Çünkü bir konuda deneyim kazanmadan o konuyu tam anlamıyla öğrenemezsiniz” (ÖA1).

“Öğretmenlerin paylaştıkları tecrübeler çok güzel, bu tecrübeler bize yol gösterici olacak. Özellikle öğretmenlerimizin olası sorunlara nasıl çözüm bulabileceğimiz konusunda öncülük etmeleri beni çok memnun etti...” (ÖA7).

Öğretmen adaylarının bu temaya ilişkin görüşleri bir bütün olarak incelendiğinde, öğretmen adaylarının köyde eğitim ile ilgili kıdemli öğretmenlerin paylaşımlarından memnun oldukları

görülmektedir. Dolayısıyla kıdemli öğretmenlerin köyde eğitimle ilgili paylaşımlarının öğretmen adaylarını hoşnut ettiği söylenebilir.

Öğretmen adaylarının, kıdemli öğretmenlerin deneyimlerini öğretmen adayları ile paylaşmasına ilişkin görüşlerine göre ortaya çıkan ikinci tema *teşvik edici* olarak isimlendirilmiştir. Bu temada öğretmen adaylarının bir kısmı, kıdemli öğretmenlerin bilgi ve deneyimlerini, sorunlarını, sorunlarını çözerken nasıl bir yola başvurduklarını öğrenmenin, kendilerini olumlu etkilediğini, endişelerini azalttığını ve öğretmenlik yapmaya daha çok motive ettiğini ifade etmişlerdir. Bu konuda öğretmen adaylarından iki tanesi şunları ifade etmiştir:

“...Tecrübeli öğretmenleri dinlerken, daha çok motive oluyorum. Onun için deneyimli öğretmenlerin derslere katılmasının çok olumlu olduğunu düşünüyorum” (ÖA2).

“...Sonuçta tahmini şeylerden konuşmuyorlar. Bire bir yaşadıklarını anlatıyorlar. Bu açıdan paylaştıklarını faydalı buluyorum ve öğretmenlik yapmaktan daha az korkuyorum... Öğretmenlerin bire bir yaşadıklarını paylaşımlarından sonra daha da motive oldum...” (ÖA5).

Öğretmen adaylarının bir kısmı da kıdemli öğretmen deneyimlerinin kendilerini meslek hayatına hazırladığını ifade etmişlerdir. Bunun yanında, öğretmen adayları anlatılan örnek olaylardan esinlendiklerini ve öğretmenliğe başladıklarında bu paylaşımları örnek alacaklarını belirterek bir an önce öğretmen olmak istediklerini ifade etmişlerdir. Bu konu ile ilgili öğretmen adaylarından bir tanesi şunları belirtmiştir:

“İleride ben de köy öğretmeni olmayı istiyorum. Öğretmenlerimiz ileride köy okullarında yaşayabileceğim sorunlara değindi ve bu sorunları nasıl çözebileceğimiz konusunda fikirler verdi. ...Kısacası, değerlendirmek gerekirse, gayet güzel çünkü onların tecrübeleri bize örnek oluyor. Deneyimlerini dinledikçe bir an önce öğretmen olma isteği oluştu içimde. Ben de onların başarılarını örnek alarak bu yola devam edeceğim” (ÖA11).

Öğretmen adaylarının bu tema altındaki görüşleri değerlendirdiğinde, kıdemli öğretmen tecrübelerinden olumlu etkilendikleri ve paylaşılan tecrübelerin onları öğretmen olmaya motive ettiği anlaşılmaktadır. Ayrıca kıdemli öğretmen paylaşımlarının, öğretmen adaylarının köyde öğretmen olmaya ilişkin kaygılarını azalttığı ve köyde öğretmen olma isteklerine olumlu etki ettiği de görülmektedir. Bunun yanında öğretmen adaylarının, öğretmen olduklarında paylaşılan

tecrübeleri örnek alacakları da anlaşılmaktadır. Buradan hareketle, kıdemli öğretmenlerin öğretmen adayları ile paylaştıkları deneyimlerin öğretmen adayları için teşvik edici olduğu söylenebilir.

Öğretmen adaylarının, köyde çalışmış kıdemli öğretmenlerin deneyimlerini öğretmen adayları ile paylaşmasına ilişkin görüşlerine göre ortaya çıkan son tema *yetiştirici* olarak isimlendirilmiştir. Öğretmen adaylarının bazıları, kıdemli öğretmenlerin paylaşımları sayesinde köyde öğretmen olmaları durumunda onları nelerin beklediğine dair bilgiler öğrendiklerini belirterek öğretmen deneyimlerinin meslek hayatlarını daha da kolaylaştıracağını dile getirmişlerdir. Ayrıca öğretmen adayları, bu paylaşımların kendileri için verimli olduğunu belirterek, anlatılan tecrübelerin öğretmenlik hayatlarında bir kılavuz olacağını ifade etmişlerdir. Bu konu ile ilgili öğretmen adaylarından iki tanesi şunları dile getirmiştir:

“...Deneyimlerini bizimle paylaşmalarını beğendim. Anlattıkları bize yol gösterdi. Atanacağımız okullarda nasıl davranacağımıza ilişkin bir ön bilgi oldu. Anlatılanlar, nasıl daha iyi bir öğretmen olunabilir noktasında faydalı oldu...” (ÖA3)

“Deneyimli hocaların bizimle deneyimlerini paylaşmaları bizim ilerideki meslek hayatımız açısından çok önemli. Paylaştıkları, karşılaşılabileceğimiz problemler hakkında birer ön bilgi niteliğinde. Uyguladıkları ve önerdikleri çözüm önerileri meslek hayatımızı kolaylaştıracak türden...” (ÖA10)

Bazı öğretmen adayları ise paylaşımların kendilerine deneyim kazandırdığını ve kendilerini geliştirdiğini belirterek köyün zorluklarını öğrendiklerini ve köyde öğretmen olmaları durumunda nasıl davranacaklarını ve ortama nasıl uyum sağlayabileceklerini öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Bunun yanında paylaşılan tecrübeler sayesinde köyde ve köy okullarında karşılaşılabilecekleri problemleri nasıl çözeceklerini, problemlerin çözümünde nasıl etkili olacaklarını, öğrenciler ve köylülerle nasıl iletişimi sağlayacaklarını ile öğrencilere ve köy halkına nasıl davranacaklarını öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Ayrıca paylaşımların, özellikle birleştirilmiş sınıflarda öğretim yapmada kendilerini geliştirdiğini dile getirmişlerdir. Bu konu ile ilgili öğretmen adaylarından iki tanesi şunları dile getirmiştir:

“Deneyimli öğretmenlerin tecrübelerini bizimle paylaşmasını çok yerinde buldum. Yaşamış oldukları deneyim ve tecrübeleri bizimle paylaşarak ileride köy okullarında görev yaparken karşılaşılabileceğimiz olası durumlardan bizleri haberdar ettiler. Tecrübelerinden yola çıkarak ne yapmam gerektiği hakkında bilgi sahibi oldum” (ÖA7).

“Deneyimli öğretmenlerin bütün anlattıkları, bizler için büyük bir tecrübe oldu. Böylece bizi bekleyen zorlukların neler olduğunu ve bunlarla nasıl başa çıkabileceğime dair örnekler öğrendim.... Deneyimli öğretmenlerin paylaştıkları tecrübelerin sınıf öğretmeni adaylarına çok katkı sağlayacağını düşünüyorum. Anlatılanlar, en azından neyle karşılaşacağımızı bilmemizi sağlıyor. Birleştirilmiş sınıflarda ne gibi sorunlar olduğunu, bu sorunlarla nasıl başa çıkabileceğimizi ve çözebileceğimizi öğreniyoruz. Anlatılanlar sayesinde öğrencilerle nasıl iletişim kuracağımızı, ortama nasıl uyum sağlayabileceğimi öğrendim...” (ÖA9).

Öğretmen adaylarının bu tema altındaki görüşleri değerlendirdiğinde, kıdemli öğretmen deneyimlerinin öğretmen adayları için geliştirici ve öğretici olduğu, köyde öğretmen olmak ile ilgili bilgilerini daha da artırdığı görülmektedir. Dolayısıyla kıdemli öğretmenlerin paylaştıkları deneyimlerin öğretmen adaylarını köyde öğretmenlik için hazırladığı ve onları yetiştirdiği söylenebilir.

Kıdemli Öğretmenin Deneyimleri Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik İlgisini Nasıl Etkilemektedir?

Köyde çalışmış kıdemli öğretmenlerin sınıf öğretmeni adayları ile paylaştıkları tecrübelerin öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilgisini nasıl etkilediğine ilişkin ortaya çıkan kod ve temalar Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2

Kıdemli Öğretmen Deneyimlerinin Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik İlgilerine Etkisi

Tema	Kod (Katılımcı)	f
Farkındalık kazandırma	Bakışım olumlu anlamda değişti (ÖA1, 2, 6), Daha gerçekçi ve çözüm odaklı düşünmeye başladım (ÖA6), Fedakârlık yapmam gerektiğini öğrendim (ÖA12), Geliştirici çözümler keşfetmeme yaradı (ÖA4), Gerçekçi hayaller kurmam gerektiğini öğrendim (ÖA5), Köyün sadece güzelliklerden meydana gelmediğini öğrendim (ÖA12), Mesleğin ne kadar kutsal olduğunu hatırlattı (ÖA3), Nasıl daha faydalı olacağımı öğrendim (ÖA10), Öğretmen olmanın zorluklarını görmemi sağladı (ÖA1), Öğretmenliğin gönül işi olduğunu öğrendim (ÖA5), Öğretmenliğin umut ışığı olduğunu anladım (ÖA3), Ön yargılarım kırıldı (ÖA 4), Severek yapınca her şeyin düzeleceğini öğrendim (ÖA9)	15
Geliştirme	Anlatılanları nerede kullanabileceğimi öğrendim (ÖA2), Donanımlı olmama katkıda bulundu (ÖA6), Ön bilgilerimi artırdı (ÖA1), Pratik bilgiyi öğrendim (ÖA4), Yol gösterici oldu (ÖA3, 4)	6
Güdüleme	Beni motive etti (ÖA3), Bir an önce öğretmen olma hissi oluştu (ÖA2, 4, 10, 11), Çocuklara daha çok bağlandım (ÖA11), İlham oldu (ÖA3), İyi ki bu bölümü seçtim diyorum (ÖA10), Kendime güvenim arttı (ÖA4), Öğretmenliğe ilgim daha çok arttı (ÖA1, 2, 8, 10), Öğretmenliğe olan ilgimi olumlu etkiledi (ÖA4, 5, 7, 9)	17
Endişelendirme	Bazı noktalarda tıklandım (ÖA10), Bazı zorluklarını da gördüm (ÖA3), Bu kadar zorlukla karşı karşıya kalacak mıyım (ÖA10), Bunlar cidden başıma gelir mi diye düşündüm (ÖA12), Tereddütte düştüm (ÖA12), Üstesinden gelebilir miyim diye kaygılanıyorum (ÖA10)	6

Tablo 2’de görüldüğü gibi, kıdemli öğretmenlerin paylaştıkları deneyimlerin, sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine ilgisini nasıl etkilediğine ilişkin bulgular dört tema altında toplanmıştır. Bu temalar *farkındalık kazandırma*, *geliştirme*, *güdüleme* ve *endişelendirme* olarak adlandırılmıştır.

Farkındalık kazandırma temasında öğretmen adayları, kıdemli öğretmenlerin deneyimleriyle öğretmenliğin gönül işi ve eğitimin öğrenciler için umut ışığı olduğunu belirterek öğretmenliği severek yapmaları durumunda daha iyi sonuçlar elde edebileceklerinin farkına vardıklarını ifade etmişlerdir. Bunun yanında öğretmen adayları, paylaşılan tecrübeler sayesinde köyde öğretmenlik yapma ile ilgili peşin hükümlerinin kırıldığını, öğretmenliğe bakışlarının olumlu anlamda değiştiğini ve böylece öğrencilere nasıl katkıda bulunacaklarını öğrendiklerini dile getirmişlerdir. Bu konu ile ilgili öğretmen adaylarından iki tanesi şunları dile getirmiştir:

“...Paylaştıkları deneyimler sayesinde sorunları görmeden ve yaşamadan nasıl üstesinden gelebileceğimi öğrenmeme yardımcı oldu. Bu anlamda öğretmenliğe olan ilgimi daha da artırdı. Bu alandaki ön yargılarımın kırılmasına ve bu yargıların olumluya dönüşmesine olanak sağladı”(ÖA4).

“Çok iyi etkiledi. Özellikle öğretmenliğe karşı bakış açımı olumlu yönde değiştirdi. Daha gerçekçi ve çözüm odaklı düşünmeye başladım” (ÖA6).

Ayrıca öğretmen adaylarının bir kısmı kıdemli öğretmenlerin deneyimleri sayesinde köyde eğitim ile ilgili daha önce tahmin bile edemedikleri durumların farkına vardıklarını belirterek, öğretmenliği daha iyi tanımaya başladıklarını belirtmişlerdir. Bunun yanında köyde öğretmen olmanın sadece kolaylıklardan ibaret olmadığını, zahmetli taraflarının da olduğunu öğrendiklerini ve bundan dolayı gerçekçi davranmaları gerektiğinin farkına vardıklarını dile getirmişlerdir. Öğretmen adayları, kıdemli öğretmenlerin deneyim paylaşımlarından sonra, bu gerçekliğe uygun olarak çözüm arayışına ve özverili davranmaya yöneldiklerini, köy şartlarına uygun, çözüm odaklı düşünmeye başladıklarını ifade etmişlerdir. Bu konu ile ilgili öğretmen adaylarından iki tanesi şunları dile getirmiştir:

“Daha gerçekçi hayaller kurmam gerektiğini öğrendim. Öğretmenliğin, çoğu zaman gönül işi olduğunu öğrendim. Öğrenci olarak hocaların karşılaştıkları o sorunların hiçbirini hayal etmiyordum. Bu dersten önce mesleğime yerleşip kusursuz okullarda öğrencilerime ders vereceğimi düşünüyordum. Şuan öyle olmadığını daha net görebiliyorum. Öğretmenliğin bir maaş uğruna yapılabilecek bir iş olmadığını öğrendim. İstmeden yapılabilecek bir iş değil...” (ÖA5)

“...köyde görev yapmayı seven biriyim. Köyün sadece güzel yanlarını göz önünde bulundurarak hep hayal ediyordum ama öğretmenlerimiz bize gerektiğinde fedakârlık yapacağımızı öğretti. Köyün sadece güzelliklerden meydana gelmediğini bu güzelliklerle beraber karşılaşacağımız sorunlara değindiler...” (ÖA12)

Öğretmen adaylarının bu tema ile ilgili görüşleri değerlendirildiğinde kıdemli öğretmen deneyimlerinin öğretmenliğe bakışlarını olumlu olarak etkilediği, her yönüyle köyde öğretmen olmayı öğrenmelerini sağladığı, öğretmenlikle ilgili yargılarını değiştirdiği ve köyde öğretmen olma ile ilgili zorlukların farkına varmalarını sağladığı görülmektedir. Dolayısıyla kıdemli öğretmen tecrübelerinin öğretmen adaylarında köyde öğretmenlik ile ilgili bir farkındalık oluşturduğu ve köyde öğretmen olma ile ilgili daha gerçekçi beklentiler içine girmelerini ve hareket etmelerini sağladığı söylenebilir.

Kıdemli öğretmen deneyimlerinin, öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilgisini nasıl etkilediğine ilişkin görüşlerine göre ortaya çıkan ikinci tema *geliştirme* olarak isimlendirilmiştir. Bu temada öğretmen adayları, kıdemli öğretmen tecrübelerinin pratik bilgi sağladığını belirterek

bu bilgilerin öğretmenliğe ilişkin ön bilgilerini artırdığını ve bu paylaşımların daha donanımlı olmalarına katkıda bulunduğunu dile getirmişlerdir. Ayrıca öğretmen adayları, deneyimlerin kendilerini daha donanımlı hale getirdiğini ve bu bilgileri nerede kullanabileceklerini öğrendiklerini ifade etmişlerdir. Bu konuda öğretmen adaylarından iki tanesi görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir:

“...Deneyimli öğretmenlerin anlattıkları ön bilgimi artırdı. ...” (ÖA1).

“...Önemli olan donanımlı olmak. Bu ders donanımlı olmama katkıda bulundu ve bana tecrübe kazandırdı” (ÖA6).

Öğretmen adaylarının bu tema ile ilgili görüşleri değerlendirdiğinde köyde çalışmış kıdemli öğretmen deneyimlerinin öğretmen adaylarının öğretmenliğe ilişkin hazır bulunuşluklarını artırdığı ve yeterli olmalarına katkıda bulunduğu görülmektedir. Keza paylaşımların, öğretmen adaylarına uygulamaya ilişkin rehberlik edecek bilgiler ve nerede ne yapacaklarına ilişkin örnekler sağladığı da anlaşılmaktadır. Dolayısıyla öğretmen adayları ile paylaşılan tecrübelerin onları kırsalda eğitim için yetiştirdiği ve geliştirdiği söylenebilir.

Kıdemli öğretmenlerin öğretmen adaylarıyla paylaştıkları deneyimlerin, öğretmen adaylarının öğretmenlik ilgisini nasıl etkilediğine ilişkin görüşlerine göre ortaya çıkan üçüncü tema *güdüleyici* olarak isimlendirilmiştir. Öğretmen adaylarının bir kısmı kıdemli öğretmenlerin köyde öğretmenlikle ilgili paylaştıkları deneyimlerin kendilerinde, öğretmenliğin güzel ve anlamlı bir meslek olma düşüncesi uyandırdığını belirterek anlatılan tecrübelerin kendilerini olumlu yönde etkilediğini ve bu etkinin öğretmen olma isteklerini daha da pekiştirdiğini ifade etmişlerdir. Bu konuda öğretmen adaylarından iki tanesi görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir:

“Yaşanan olaylara çözüm yolları aramaları, sorunların üstesinden gelmeleri, öğrencilerin başarıyı yakalamaları için çaba göstermeleri ilgimi artırdı. Öğretmenlerin sahip oldukları bilgiyi, yaşadıkları deneyimleri, sorunlarını, sorunlarını nasıl çözdüklerini, sorunların çözümünde hangi pratik çözümleri kullandıklarını bizimle paylaşmaları öğretmenliğe olan bakışımı da olumlu etkiledi...” (ÖA2).

“Kesinlikle olumlu yönde bir etki oluşturdu. Bazı derslerde deneyimli öğretmenler tecrübelerini bizlere aktarıırken kendimi onların yerine koyuyordum ve ciddi anlamda kendimi iyi hissediyordum” (ÖA4).

Bunun yanında bazı öğretmen adayları da kıdemli öğretmen paylaşımlarının kendilerine ilham verdiğini ve daha iyi öğretmenlik için kendilerini motive ettiğini ifade etmişlerdir. Bunun

yanında paylaşımların, sahip oldukları öğrenci sevgisini daha da artırdığını ve köyde öğretmen olmaya ilişkin olumsuz duygularını gidererek kendilerine güven aşıladığını dile getirmişlerdir. Bu konuda öğretmen adaylarından iki tanesi görüşlerini şu şekilde ifade etmiştir:

“Öğretmenliğe ilgim vardı. Ama köy öğretmenliğinden korkuyordum. Kırsalda eğitim verme noktasında kendimi yetersiz hissediyordum. Anlatılanlar bu düşüncelerimi biraz değiştirdi. Anlatılanlar beni motive etti” (ÖA3).

“İçimde bir an önce öğretmen olma hissi oluştu. Zaten bölümümü çok seviyorum, çocuklara olan ilgim oldukça fazla. Onların anlatımları beni çocuklara daha çok bağlıyor. Bir an önce atanıp öğrencilerim için bir şeyler yapmak istiyorum...” (ÖA11).

Öğretmen adaylarının bu tema ile ilgili görüşleri değerlendirildiğinde kıdemli öğretmen deneyimlerinin öğretmenliğe olan ilgilerini olumlu yönde etkilediği ve onları motive ettiği anlaşılmaktadır. Ayrıca paylaşılan tecrübeler, öğretmen adaylarının hem öğretmenlik mesleğini seçmelerinden dolayı memnun olmalarını hem de kendilerine güvenmelerini sağladığı görülmektedir. Dolayısıyla kıdemli öğretmen deneyimlerinin öğretmen adaylarını güdülediği söylenebilir.

Kıdemli öğretmenlerin öğretmen adaylarıyla paylaştıkları deneyimlerin, öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilgisini nasıl etkilediğine ilişkin görüşlerine göre ortaya çıkan son tema *endişelendirme* olarak isimlendirilmiştir. Bu temada öğretmen adaylarının bazıları, kıdemli öğretmenlerin paylaştıkları tecrübelerin, her ne kadar öğretmenliğe olan ilgilerini olumlu yönde etkilediğini belirtmişse de aynı tecrübelerin köyde öğretmenlik yapmanın zorluklarını da gösterdiğini ve bundan dolayı da iyi öğretmenlik yapma konusunda tereddüte düşürdüğünü de ifade etmişlerdir. Ayrıca, öğretmen adayları, anlatılan durumların kendi başlarına gelmesinden korktuklarını ve başlarına gelmesi durumunda üstesinden gelip gelemeyeceklerinden kaygılandıklarını da dile getirmişlerdir. Bu konuda öğretmen adaylarından iki tanesi görüşlerini şu şekilde belirtmiştir:

“Bazı noktalarda öğretmenliğe olan ilgiyi artırıyor. Ama bazı noktalarda da tıkanıyorsun. Öğretmenlik gerçekten bu kadar zor mu, bu kadar zorluklarla karşı karşıya kalacak mıyım, öyle durumlar başıma gelirse üstesinden gelebilir miyim diye de kaygılanıyorum Bu durumda öğretmenliği gerçekten istiyor muyum istemiyor muyum ikilemine düşüyorum” (ÖA10).

Dürüst olmak gerekirse bazen tereddütte düştüm. Her ne kadar bir köy okulunda karşılaşacağımız eksikliklerin, sorunların farkında olsak da bazen bu cidden başımıza gelir mi

diye düşündüğüm zamanlar oldu. Öğretmenlerimizin çoğu ilk yıllarında çok zor şartlar altında öğretmenlik görevlerini yapmışlar. Ben de onlar gibi mücadele edip iyi bir öğretmen olabilir miyim bilmiyorum” (ÖA12)

Öğretmen adaylarının bu tema ile ilgili görüşleri değerlendirildiğinde, her ne kadar kıdemli öğretmenlerin anlattıklarından genel olarak olumlu etkilenmişlerse de köyde öğretmenlik yapma ile ilgili kararsızlık yaşadıkları da görülmektedir. Dolayısıyla kıdemli öğretmen deneyimlerinin öğretmen adaylarında endişe oluşturduğu söylenebilir.

Öğretmen Adayları, Kıdemli Öğretmenlerin Hangi Deneyimlerinden Etkilenmektedir?

Öğretmen adaylarının, köylerde çalışmış kıdemli öğretmenlerin hangi deneyimlerinden etkilendiğine ilişkin görüşlerine göre ortaya çıkan kod ve temalar Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3

Öğretmen Adaylarının Etkilendiği Kıdemli Öğretmen Deneyimleri

Tema	Kod (katılımcı)	f
Eğitim öğretim ile ilgili çalışmalar	Bireysel farklılıklara duyarlılık (ÖA2), Birleştirilmiş sınıflardaki sorunları çözme (ÖA4, 9), Ders etkinlikleri hazırlama (ÖA8), Doğa sınıfı çalışması (ÖA3, 11), Farklı dilde konuşan öğrencilerle iletişim (ÖA2, 4, 5, 7, 9, 12), Grup oluşturma çalışmaları (ÖA2), Öğrenciler arasında ayırım yapmama (ÖA9), Öğrencilere kalem alma (ÖA1), Özel gereksinimli çocuklara yaklaşım (ÖA2, 3, 6, 9, 11, 12), Sınıf rutinleri oluşturma (ÖA2, 5, 8, 10)	25
Okulu ile ilgili çalışmalar	Okul sorunlarına pratik çözümler bulma (ÖA1, 2, 5, 6, 8, 9, 10, 11), Okulu eğitime elverişli hale getirme (ÖA4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12), Okul sorunları içi sosyal medyayı kullanma (ÖA2, 5, 7, 9, 10), Okul sorunları karşısından yılmama (ÖA4, 11, 12)	24
Veli ile ilgili çalışmalar	Velilerle iletişime geçme (ÖA1, 2, 12), Velilerin ilgisini artırma, eğitime katma (ÖA1, 4, 5, 7, 10, 12), Velilerin okula katkıda bulunmasını sağlama (ÖA1, 2)	11

Tablo 3’te görüldüğü gibi öğretmen adaylarının köyde çalışmış kıdemli öğretmenlerin hangi deneyimlerinden etkilendiğine ilişkin görüşleri üç tema altında toplanmıştır. Bu temalar *eğitim öğretim ile ilgili tecrübeler*, *okul ile ilgili tecrübeler* ve *veli ile ilgili tecrübeler* olarak isimlendirilmiştir.

Eğitim öğretim ile ilgili tecrübeler temasında, öğretmen adaylarının yarısı, kıdemli öğretmenlerin Türkçe dışında farklı dilde konuşan öğrencilerle kurdukları iletişimi vurgulayarak kıdemli öğretmenlerin Türkçe bilmeyen öğrencilere yönelik çabalarından etkilendiklerini ifade etmişlerdir. Bununla ilgili öğretmen adaylarından iki tanesi şunları ifade etmiştir:

“...hocamızın Türkçe bilmeyen öğrencilerle iletişim kurma çabası en çok etkileyen durum oldu” (ÖA4).

“...Türkçe dışında bir dille konuşan öğrencilere nasıl davranılması gerektiği ve en önemlisi ne olursa olsun bir çocuğun eğitiminin göz ardı edilmemesinden çok etkilendim...” (ÖA7).

Bunun yanında öğretmen adaylarının yarısı kıdemli öğretmenlerin özel gereksinimli öğrencileri eğitim öğretime dâhil etme çabalarından, bu öğrencilere uygun etkinlik geliştirmelerinden ve onlara zaman ayırmasından etkilendiğini ifade etmişlerdir. Öğretmen adayları ayrıca, kıdemli öğretmenlerin eğitim öğretim sürecinde gösterdiği sabır ve özel gereksinimli öğrencilere ortam sağlama çabasından da etkilendiklerini belirtmişlerdir. Bu konu ile ilgili öğretmen adaylarından iki tanesi şunları ifade etmiştir:

“Özel eğitime gereksinim duyan öğrencilere olan ilgileri ve alakaları çok güzel ve tabii ki olması gereken bir davranıştı... Özel gereksinimli öğrencilerle ilgili paylaşılanlardan etkilendim” (ÖA3).

“...hocanın özel gereksinimli öğrencilerle yaptığı çalışma hem öğrenciler için hem de öğretmenler için çok güzel bir örnekti. Bu öğrencilerin krizlerine kadar her şeyle ilgilenmeleri çok güzel bir davranıştı. Hocamızın özel yetenekli çocuklarla sabırlı bir şekilde ve onların seviyesine uygun ders işlemesi beni çok etkiledi.” (ÖA12).

Öğretmen adaylarının bir kısmı da kıdemli öğretmenlerin sınıf yönetimi ve öğrenci davranışlarını şekillendirmek amacıyla oluşturdukları sınıf içi rutinlerden etkilendiklerini ifade etmişlerdir. Bu öğretmen adayları, belirlenen rutinlerin basit olmasına rağmen etkili olduğunu vurgulayarak öğretmen olduklarında kıdemli öğretmenlere benzer rutinler oluşturacaklarını söylemişlerdir. Bu konu ile ilgili öğretmen adaylarından iki tanesi şunları ifade etmiştir.

“...hocanın öğrencileri ile oluşturduğu rutinler dikkatimi çekti. Öğretmen olduğumda onun deneyimlerinde faydalanıp benzer rutinler oluşturmaya çalışacağım” (AÖ2).

“...öğretmenin sınıf içindeki basit ama etkili rutinleri de beni etkileyen bir diğer husustu” (ÖA8).

Öğretmen adayları, ayrıca kıdemli öğretmenlerin ihtiyacı olan öğrenciler için araç gereç temin etmesinden, bireysel farklılıklara duyarlılık göstererek öğrenciler arasında ayırım yapmadan tüm öğrencilerle ilgilenmesinden, sınıflarında gerçekleştirdikleri etkinliklerden ve birleştirilmiş sınıflarda karşılaştıkları sorunları çözerek bütün sınıfları aynı anda idare etmelerinden etkilendiklerini ifade etmişlerdir. Bu konularla ilgili öğretmen adaylarından iki tanesi şunları ifade etmiştir:

“Sorunlara buldukları çözümler, ...birleştirilmiş sınıfları çok güzel bir şekilde idare etmeleri, ...Öğrenciler arasında ayırım yapmamışlardı. Hiçbir öğrenciyi ötekileştirmemişlerdi. Kısacası her birinin anlattığı tüm deneyimler çok etkiledi beni” (ÖA9).

“Bir öğretmenimizin yaptığı doğa sınıfı çalışması ve öğrencilerle birlikte bir günü doğada ders işleyerek geçirmesi ilgimi çekmişti” (ÖA11).

Öğretmen adaylarının bu temadaki görüşleri değerlendirildiğinde kıdemli öğretmenlerin gerek düzenlediği ders içi etkinliklerden gerekse öğrencilerle iletişim ve eğitim-öğretim ile ilgili sorunları çözmeye yaklaşımlarından etkilendikleri görülmektedir. Etkilendikleri konuları öğretmen olduklarında örnek alacaklarını belirtmişlerdir. Dolayısıyla öğretmen adaylarının, kıdemli öğretmenlerin eğitim öğretim ile ilgili deneyimlerinden etkilendiği söylenebilir.

Öğretmen adaylarının, kıdemli öğretmenlerin hangi deneyimlerinden etkilendiklerine ilişkin görüşlerine göre ortaya çıkan ikinci tema *okul ile ilgili tecrübeler* olarak isimlendirilmiştir. Bu temada öğretmen adaylarının büyük bir kısmı, kıdemli öğretmenlerin okuldaki sorunları çözmek için buldukları çözümlerin kendilerini etkilediğini ifade etmişlerdir. Öğretmen adayları ayrıca kıdemli öğretmenlerin okullarındaki sorunlar karşısında vazgeçmeden, inanarak ve azimle çalışmasından da etkilendiklerini dile getirmişlerdir. Bu konu ile ilgili öğretmen adaylarından iki tanesi şunları ifade etmişlerdir:

“... hocanın sorunlar karşısından hiç pes etmeden kısıtlı imkânlar ve birçok soruna rağmen çözüm üretip öğrencilerle verimli eğitim gerçekleştirmesinden etkilendim...” (ÖA11).

“...öğretmen beni gerçekten çok etkiledi. Okula ilk gittiğinde karşılaştığı sorunlarla pes etmeden sabır göstererek mücadele etmesi gerçekten çok değerli ve güzeldi. İnşallah ileride ben

de onun gibi karşılaştığım her zorlukla sabırlı bir şekilde çözüm bularak mücadele ederim. Yaptığı çalışma hem öğrenciler için hem de öğretmenler için çok güzel bir örnektir.” (ÖA12).

Aynı şekilde öğretmen adaylarının büyük çoğunluğu ne olursa olsun kıdemli öğretmenlerin eğitimi ihmal etmediğini, okuldaki aksaklıkları giderdiklerini belirterek görev yaptığı okuldaki muslukları, lavaboları ve sınıfları yenileyerek, sınıfları ve okulu onarıp boyayan ve böylece eğitim ortamını uygun hale getiren öğretmenlerden çok etkilendiklerini ifade etmişlerdir. Bu konu ile ilgili öğretmen adaylarından iki tanesi şunları ifade etmiştir:

“...öğretmenin zor koşulların üstesinden gelerek okulunu eğitim vermeye elverişli hale getirmesinden etkilendim...” (ÖA4).

“...öğretmenin köy okuluna gidince ellerini yıkayacak bir yer bile bulamaması, sonrasında destek arayarak okulu tadilat etmesinden... etkilendim...” (ÖA5).

Bunun yanında öğretmen adaylarının bir kısmı, öğretmenin çalıştığı okuldaki sorunları çözmek, okulu ile ilgili farkındalık oluşturmak ve velilerin okula katkıda bulunmasını sağlamak için 21. yüzyıl becerilerine uygun olarak sosyal medyayı kullanmasından ve sosyal medya aracılığıyla etkili ve yetkili yerlere ulaşmalarından etkilendiklerini ifade etmişlerdir. Bu konu ile ilgili öğretmen adaylarından bir tanesi şunları ifade etmiştir:

“Bir öğretmen, sosyal medya platformlarını kullanarak okulunun sorunlarını çözmüştü. Ondan çok etkilendim. Okulu ile ilgili bir yazı ve resimler paylaşarak, okulun durumuna dikkat çekmişti. Sonra bir yardım kuruluşundan teklif almıştı ve okulun lavabosunu, sınıfını değiştirmişti. Sosyal medya platformlarını zaten kullanıyoruz. Ama kime nasıl etki edeceğimizi bilmiyoruz. Öğretmenin yerinde olsaydım onun yaptığını yapmak aklıma gelmezdi. Güzel bir tecrübe oldu” (ÖA10).

Öğretmen adaylarının bu temadaki görüşleri değerlendirildiğinde kıdemli öğretmenlerin okulu eğitim öğretim için uygun hale getirme çabalarını takdir ettikleri görülmektedir. Dolayısıyla kıdemli öğretmenlerin okul ile ilgili yapmış oldukları çalışmaların öğretmen adaylarını etkilediği söylenebilir.

Öğretmen adaylarının, kıdemli öğretmenlerin kendilerini etkileyen deneyimlerine ilişkin görüşlerine göre ortaya çıkan son tema *veli ile ilgili çalışmalar* olarak isimlendirilmiştir. Bu temada öğretmen adaylarının bir kısmı, kıdemli öğretmenlerin velilerle iletişime geçme ve velileri, okula katkıda bulunmaya ikna etmek için yaptıkları çalışmalardan etkilendiklerini ifade etmişlerdir. Keza öğretmen adayları, kıdemli öğretmenlerin görev yaptıkları köylerdeki velilerin farklı dil konuşmasına rağmen iletişim kurmak için çaba sarf etmesinden de etkilendiklerini belirtmişlerdir. Bu konu ile ilgili öğretmen adaylarından iki tanesi şunları ifade etmiştir:

“...Şanlıurfa’da çalışan hocamızın velileri sürece dâhil etmek için velilerle sürekli iletişim kurmaya çalışması beni etkiledi. Diyarbakır’dan katılan hocamızın da velilerin okula katkıda bulunması için velilere mektup yazarak onları ikna etmeye çalışması etkileyiciydi” (ÖA1).

“... Öğretmenlerin sadece okulda kazandıkları tecrübeler ve yaşamışlıkları değil bunlar dışında köy hayatıyla, oradaki insanlarla, velilerle hatta üst kurumlarla (MEB, kaymakamlık vb.) iletişimleri ve deneyimlerini bizlerle paylaşmaları beni etkiledi. Mesela ...hocanın sorunlara bulduğu pratik çözümler (velinin okula katkıda bulunmasını sağlama gibi) beni çok etkiledi” (ÖA2).

Ayrıca öğretmen adaylarının yarısı, velilerin ilgisizliğine rağmen kıdemli öğretmenlerin pes etmeden, gerek ev ziyaretleri düzenleyerek, gerekse velilere mektup yazarak ilgilerini artırma ve onları eğitim-öğretim sürecine katma girişimlerinden etkilendiklerini ifade etmişlerdir. Bununla beraber öğretmen adayları, öğretmenlerin Türkçe dışında dil bilmemesine ve görev yaptıkları köydeki veliler, Türkçeden farklı dil konuşmasına rağmen velilerle bağ kurmaya çalışmasından etkilendiklerini dile getirmişlerdir. Bu konu ile ilgili öğretmen adaylarından iki tanesi şunları ifade etmiştir:

“...hocanın okulla ilgilenmeyen muhtar için yaptıkları etkileyiciydi. Muhtar her hafta Cuma günü okula geliyordu. Hoca da muhtarla görüşmesi gerekiyordu. Ama muhtarla görüşünce çocuklar derslerinden oluyordu. Muhtarın sadece Cuma günleri Cuma namazından sonra okula uğradığını anlayınca ders programını ona göre ayarlayıp hem muhtarla görüşmüştü hem de derslerini işleyebilmişti” (ÖA5).

“...Bir hoca da velileri okula çağırıp kendi çocuklarıyla beraber çalışmalar yapmalarını sağlamıştı. Ayrıca... hocanın velileri sürece dâhil edebilmek için tek tek evleri gezip veliler üzerinde durması, ...beni çok etkiledi...” (ÖA10).

Öğretmen adaylarının bu temadaki görüşleri değerlendirildiğinde, kıdemli öğretmenlerin, velileri eğitim sürecine katmak ve velilin desteğini sağlamak için giriştikleri deneyimlerinden olumlu etkilendikleri görülmektedir. Buradan hareketle kıdemli öğretmenlerin velilerle ilgili öğretmen adayları ile paylaştıkları tecrübelerin öğretmen adaylarını etkilediği söylenebilir.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada hizmet öncesi eğitimde kıdemli öğretmen deneyimlerinden yararlanmanın sınıf öğretmeni adaylarının görüşlerine göre incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının, köyde çalışmış kıdemli öğretmenlerin deneyimlerini öğretmen adayları ile paylaşmasını hoşnut edici, teşvik edici ve yetiştirici olarak değerlendirdiği ortaya çıkmıştır. Karataş ve Kınalıoğlu'nun (2018) çalışmalarında sınıf öğretmenlerinin mesleklerinin ilk yıllarında ciddi sorunlarla karşılaştıklarını, ancak kendilerine yol gösterilmediğini ve bunun da motivasyonlarını düşürdüğünü tespit etmişlerdir. Dolayısıyla Orhan'ın (2017) da üzerinde durduğu gibi köy okullarında çalışan öğretmenlerin eğitim fakültelerine davet edilmesi faydalı olacaktır.

Lisans döneminde kıdemli öğretmenlerin mesleğe ilişkin deneyimlerini öğretmen adayları ile paylaşmasını hoşnut edici olarak değerlendiren öğretmen adayları, kıdemli öğretmenlerin derslerde deneyimlerini öğretmen adayları ile paylaşmasını iyi, güzel ve faydalı gördükleri, uygulamayı yerinde ve çok değerli buldukları ve uygulamadan memnun oldukları anlaşılmaktadır.

Lisans döneminde kıdemli öğretmenlerin mesleğe ilişkin deneyimlerini öğretmen adayları ile paylaşmasını teşvik edici olarak değerlendiren öğretmen adayları, paylaşılan deneyimlerden etkilendikleri, mesleğe daha çok motive oldukları, meslek hayatına alıştıkları, köyde eğitime ilişkin endişelerini azalttığı görülmektedir. Ayrıca paylaşımların öğretmen adayları için örnek teşkil ettiğini ve onların köyde öğretmen olma isteğini artırdığı ortaya çıkmıştır. Özdaş (2018) da benzer çalışmaların öğretmen adaylarına mesleki deneyim kazandırdığını ortaya koymuştur.

Kıdemli öğretmenlerin lisans dönemindeki derslerde mesleğe ilişkin deneyimlerini öğretmen adayları ile paylaşmasını yetiştirici olarak değerlendiren öğretmen adayları, verilen örnekleri somut

ve yol gösterici; uygulamayı verimli ve katkıları çok fazla, bilgilendirici ve geliştirici olarak değerlendirmektedir. Bunun yanında paylaşılan tecrübelerin, öğretmen adaylarına köy okullarının sorunları hakkında bilgi sağladığı, ortama uyum sağlama hususunda katkıda bulunduğu, nelerle karşılaşacakları konusunda rehberlik ettiği, öğrenci ve velilerle nasıl iletişime geçebileceğini gösterdiği ve onlara karşı nasıl davranmaları gerektiği konusunda fikir verdiği ve köy ortamında etkili olma yöntemleri kazandırdığı görülmektedir. Dolayısıyla bu eğitimin öğretmen adaylarına bir takım beceriler kazandırdığı ve önemli bir fırsat sunduğu söylenebilir. Demirdağ, Goff ve Tress (2020) de gerçekleştirdikleri çalışmada öğretmen adaylarının kırsal eğitimin avantajları olarak öğrenciler ve aileleri ile daha güçlü ilişkiler kurmayı öğrendiklerini tespit etmişlerdi.

Köyde çalışmış kıdemli öğretmenlerin lisans derslerinde deneyimlerini öğretmen adayları ile paylaşmasının öğretmen adaylarının öğretmenliğe olan ilgilerine farkındalık kazandırma, geliştirme, güdüleme ve endişelendirme konularında etki ettiği ortaya çıkmıştır. Bu anlamda Bilir'in (2008) de belirttiği gibi Milli Eğitim Bakanlığı ile öğretmen yetiştiren kurumların daha fazla işbirliği yapması gerekmektedir.

Araştırma bulgularına göre kıdemli öğretmenlerin mesleğe ilişkin deneyimleri, öğretmen adaylarının köyde öğretmenliğe yönelik farkındalık kazandırdığı görülmektedir. Bunun yanında paylaşılan tecrübelerin öğretmen adaylarının öğretmenliğe bakış açılarını olumlu anlamda değiştirerek ön yargılarını kırdığı, daha gerçekçi ve çözüm odaklı düşünmeye başlamalarını, gerçekçi çözümler keşfetmelerini sağladığı ve fedakârlık yapmaları gerektiğinin farkına vardığı anlaşılmaktadır. Ayrıca köyde eğitimin sadece güzelliklerden ibaret olmadığını, tam tersine öğretmenliğin gönül işi olduğunu ve öğretmenliği severek yapmaları durumunda çok şeyin düzeleceğinin farkına vardıkları ortaya çıkmıştır. Yine paylaşımlar sayesinde öğretmen olmanın zorluklarını görmeyen yanı sıra nasıl faydalı olacaklarını da öğrendikleri anlaşılmaktadır. Demirdağ ve diğ., (2020) de yürüttükleri çalışmanın öğretmen adaylarına kırsalda çalışmanın avantaj ve dezavantajlarını gösterdiğini tespit etmişlerdir.

Araştırma bulguları, kıdemli öğretmenlerin deneyimlerini öğretmen adayları ile paylaşmasının öğretmen adaylarını köyde eğitim ile ilgili daha donanımlı yaptığı, ön bilgilerini artırdığı, pratik bilgiler kazanmalarını sağladığı ve öğrendikleri bilgileri nerede kullanacakları konusunda kılavuz olduğu anlaşılmaktadır. Dolayısıyla kıdemli öğretmenlerin öğretmen adayları ile paylaştıkları deneyimlerin, onların mesleği daha iyi tanınmasına, geliştirilmesi gereken yönlerini görmesine,

kendilerini değerlendirmelerine ve kapsamlı bilgi kazanmalarına fırsat sağladığı görülmektedir. Karataş ve Çakan (2018) öğretmenlerin farklı boyutlarda çözüm bekleyen sorunları bulunduğunu, bu sorunların eğitim sürecini etkilediğini ve çözülmesi gerektiğini belirterek sorunların ihmal edilmesi durumunda farklı sorunların ortaya çıkmasına neden olduğunu tespit etmişlerdir. Bu çerçevede kıdemli öğretmenlerin öğretmen adayları ile paylaştıkları deneyimlerin öğretmen adaylarını köyde öğretmenlik için daha hazır hale getirdiği söylenebilir.

Çalışma bulgularına göre öğretmen adayları kıdemli öğretmenlerin kendileri ile paylaştıkları deneyimleri olumlu ve faydalı bulmaktadır. Kıdemli öğretmenlerin lisans derslerinde öğretmen adayları ile paylaştıkları deneyimler, öğretmen adaylarının öğretmenliğe olan ilgilerini olumlu anlamda etkilediği gibi öğretmenliğe olan ilgilerini güçlendirerek onları motive ettiği görülmektedir. Bunun yanında paylaşımlar, öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğini tercih etmelerinden dolayı mutlu olmalarını sağlamakta ve kendilerine olan güvenlerini artırmaktadır.

Araştırma bulguları ayrıca, kıdemli öğretmenlerin paylaştıkları deneyimlerin köyde öğretmenlik yapma konusunda öğretmen adaylarını tereddüte düşürdüğünü ve kaygılandırıldığını da ortaya koymuştur. Paylaşılan tecrübeler, özellikle öğretmen adaylarının köydeki eğitimin zorluklarına dikkat etmelerine, bu zorluklarla karşılaşmaktan korkmaya ve bu zorlukların üstesinden gelip gelememe konusunda çekinmeye sebep olduğu anlaşılmaktadır. Ayrıca bazı noktalarda çözümsüz kaldıkları da tespit edilmiştir. Alanyazında (Boz & Boz, 2010; Çubukçu & Dönmez, 2011; Gerçek, 2018) da öğretmen adaylarının mesleğe ilişkin kaygıları olduğu tespit edilmiştir. Bu çalışmada her ne kadar öğretmen adayları paylaşılan tecrübelerden memnun olduklarını belirtip kaygılarının azaldığını belirtmişse de köyde öğretmenlik ile ilgili kaygılarının devam ettiği de görülmektedir. Bu konuda kıdemli öğretmenlerin deneyimlerini kaygıya sebep olmayacak şekilde anlatması sağlanabilir.

Araştırma bulgularına göre öğretmen adayları, köylerde çalışmış kıdemli öğretmenlerin eğitim öğretim, okul ve veli ile ilgili paylaştığı deneyimlerden etkilendikleri ortaya çıkmıştır. Çabuk ve Ünsal (2017) kırsal kesimde öğretmenlerin yaşadığı sıkıntıların başında dil problemi geldiğini belirtmektedirler. Seferoğlu, (2001) ile Özpınar ve Sarpkaya, (2010) da öğretmenlerin köy okullarında karşılaştığı sorunlardan birinin materyal eksikliği olduğunu tespit etmişlerdir. Ancak bu çalışmada kıdemli öğretmenlerin eğitim öğretim ile ilgili olarak öğrenciler arasında ayırım yapmama, bireysel farklılığı olan öğrencilere duyarlılık gösterme, özel gereksinimi olan

öğrencilerle ilgilenme, birleştirilmiş sınıf sorunlarını çözme, ders etkinlikleri hazırlama, sınıf rutinleri oluşturma, ihtiyacı olan öğrencilere araç gereç temin etme ve farklı bir dilde konuşan öğrencilerle iletişim kurma çalışmalarının öğretmen adaylarını etkilediği tespit edilmiştir.

Kırsal kesimdeki öğretmenlerin karşılaştığı sorunlardan biri okulların fiziksel yetersizliğidir (Çapuk & Ünsal, 2017; Palavan & Donuk, 2016; Seferoğlu, 2001). Ancak bu çalışmada kıdemli öğretmenlerin okul sorunları karşısında yılmamaları, okulda karşılaştıkları sorunlara pratik çözümler bulmaları, okulu eğitim öğretim için elverişli hale getirmeleri ve okul sorunlarının çözümünde sosyal medyayı kullanmalarını öğretmen adaylarının beğenisini aldığı tespit edilmiştir.

Çabuk ve Ünsal (2017) ile Palavan ve Donuk (2016) kırsal kesimdeki velilerin hem öğrencileri ile hem de okul ile yeterli düzeyde ilgilenmediklerini, Seferoğlu (2001) da öğretmenlerin karşılaştığı sorunlardan birinin ailelerin olumsuz tutumu olduğunu tespit etmişlerdir. Ancak bu çalışmada kıdemli öğretmenlerin velilerle iletişime geçme, okula yönelik velinin ilgisinin artırma, veliyi eğitim sürecine katma ve velinin okula katkıda bulunmasını sağlamak için yaptıkları çalışmaların öğretmen adaylarını etkilediği görülmektedir.

Araştırma bulgularına göre köyde çalışmış kıdemli öğretmenlerin hizmet öncesi eğitimde deneyimlerini öğretmen adayları ile paylaşması, öğretmen adayları tarafından faydalı bulunmuştur. Bu kapsamda köyde çalışmış kıdemli öğretmenlerin hizmet öncesi eğitimde deneyimlerini öğretmen adayları ile paylaşması sağlanabilir. Paylaşılacak konular, sınıf öğretmenliği bölümü seçmeli ders havuzuna bağımsız bir ders olarak konulabileceği gibi buradaki derslerden birinin programına eklenerek öğretmen adaylarının bu dersi almaları sağlanabilir. Paylaşımında bulunacak kıdemli öğretmenler de eğitim fakülteleri ile il milli eğitim müdürlüklerinin işbirliğiyle tespit edilebilir.

Kaynakça

- Akdağ, H. ve Taşkaya, S. M. (2016). Hayat bilgisi öğretimi. S. Güven ve S. Kaymakçı (Editörler). *Birleştirilmiş sınıflarda hayat bilgisi öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi, ss. 349-369.
- Balcı, A. (2015). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntem, teknik ve ilkeler* (11. baskı). Ankara: Pegem Akademi.

- Bilir A (2008). Birleştirilmiş sınıflı köy ilköğretim okullarında öğretmen ve öğretim gerçeği. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 41(2), 1 - 22.
- Boz, Y. & Boz, N. (2010). The nature of the relationship between teaching concerns and sense of efficacy. *European Journal of Teacher Education*, 33(3), 279-291. doi:10.1080/02619768.2010.490910.
- Coşkun, İ. (2020). Kuramdan uygulamaya hayat bilgisi öğretimi. V. Aktepe ve M. Gündüz (Editörler). *Birleştirilmiş sınıflarda hayat bilgisi öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi, ss. 321-337.
- Çapuk, S. & Ünsal, M. (2017). Köy okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin mesleki gelişimlerini etkileyen faktörler. *Turkish Studies*, 12(25), 193-212. doi:10.7827/TurkishStudies.12334.
- Çubukçu, Z. & Dönmez, A. (2011). Öğretmen adaylarının mesleki kaygı düzeylerinin incelenmesi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 7(1), 3-25.
- Demirdag S., Goff P. T. & Tress A., (2020). The perceptions of teacher candidates about rural schools: Practicum and student teaching programs. *Journal of Higher Education and Science*, 10(3), 584-595. Doi:10.5961/jhes.2020.418
- Ekinci, S. & Kılıçoğlu, G. (2018). Kırsal bir bölgede hizmetkar liderliğin okul toplumu üzerindeki yansımalarının incelenmesi: Nitel bir araştırma. *Elementary Education Online*, 17(4), 2075-2090. doi:10.17051/ilkonline.2019.506963
- Gerçek, M. (2018). Mesleki kaygı ve kariyer uyumluluğu arasındaki ilişkiler: Öğretmen adayları açısından bir inceleme. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 20(2), 297-312. doi:10.26468/trakyasobed.401010
- Karasar, N. (2010). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (21. baskı). Ankara: Nobel.
- Karataş, A. & Kınalıoğlu, İ. H. (2018). Köy okullarında çalışan sınıf öğretmenlerinin sorunları. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*(10), 207-220. doi:10.29217/uujss.491

- Karataş, K. & Çakan, S. (2018). Öğretmenlerin bakış açısıyla eğitim-öğretim sorunları: Bismil ilçesi örneği. *İlköğretim Online*, 17(2), 834-847. doi:10.17051/ilkonline.2018.419313
- Karataş, A. & Kınalıoğlu, İ. H. (2018). Köy okullarında çalışan sınıf öğretmenlerinin sorunları. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(3), 207-220. doi:10.29217/uujss.491
- KODA. (2020). *Köye ilk adım programı*. Erişim adresi: <https://www.kodegisim.org/koye-ilk-adim>.
- Kocakurt, Ö. (2016). *Türkiye’de kırsal alanda okullaşma ve yetişkin nüfusun eğitim durumuna ilişkin bir analiz* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara
- Korkmaz, İ., Saban, A. & Kabaşlı, S. (2004). Göreve yeni başlayan sınıf öğretmenlerinin karşılaştıkları güçlükler. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 1(38), 266-277.
- Kozikoğlu, İ. & Senemoğlu, N. (2018). Mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin karşılaştıkları güçlükler: Nitel bir çözümleme. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 6(3), 341-371. doi:10.14689/issn.2148-2624.1.6c3s16m
- Külekçi, E. (2013). 4+4+4 eğitim sistemi kapsamında birleştirilmiş sınıf uygulamasına ilişkin öğretmen görüşlerinin değerlendirilmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 369-377.
- Orhan, E. E. (2017). Türkiye’de öğretmen adayları aldıkları öğretmen eğitimi hakkında ne düşünüyor? Nitel bir araştırma. *Eğitim ve Bilim*, 42(189), 197-216. doi:10.15390/EB.2017.4661
- Özdas, F. (2018). Evaluation of Pre-Service Teachers' Perceptions For Teaching Practice Course. *Educational Policy Analysis and Strategic Research*, 13(2), 87-103. doi: 10.29329/epasr.2018.143.5
- Özdemir, S. & Kalın, H. İ. (2000). *Öğretmenlik mesleğine giriş* (3. baskı). Ankara: Nobel.
- Özpınar, M. (2008). *Köyde görev yapan sınıf öğretmenlerinin sorunları* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.

- Özpınar, M. & Sarpkaya, R. (2010). Köyde görev yapan sınıf öğretmenlerinin sorunları. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(27), 17-29.
- Palavan, Ö. ve Donuk, R. (2016). Kırsal kesimde görev yapan öğretmenlerin sorunları. *Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 2(2), 109-128. doi:10.29065/usakead.232430
- Seferoğlu, S. S. (2001). Sınıf öğretmenlerinin kendi mesleki gelişimleriyle ilgili görüşleri, beklentileri ve önerileri. *Milli Eğitim Dergisi*, 149, 12-18.
- Senemoğlu, N. (2011). How effective are initial primary teacher education curricula in Turkey: Student teacher faculty and teachers let us know. *International Journal of Curriculum and Instructional Studies*, 1(1), 35-47.
- Sidekli, S., Coşkun, İ. & Aydın, Y. (2015). Köyde öğretmen olmak: Birleştirilmiş sınıf. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(1), 311-331.
- Taşkaya, S. M., Turhan, M. ve Yetkin, R. (2015). Kırsal kesimde görev yapan sınıf öğretmenlerinin sorunları. *Uluslararası Avrasya Sosyal Bilimler Dergisi*, 6(18), 198-210.
- Yalın, M. (2002). İlköğretim birinci kademe öğretmenlerinin problemleri ve çözüm önerileri. *Eurasian Journal of Educational Research*, 1(9), 135-140.
- Yerlikaya, A. (2000). *Köy ve şehirlerde çalışan sınıf öğretmenlerinde tükenmişlik düzeylerinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin.

Extended Abstract

Introduction

The development of pre-service teacher qualification depends on providing the necessary support to teacher education. In the literature, it is stated that primary school teacher candidates can visit village schools or teachers working in village schools can be invited to education faculties in order to training in a better way. In this context, one of the institutions that brings teacher candidates and senior teachers together in undergraduate education is the Village Schools Change Network (VSCN) Association. For this purpose, the VSCN Association has prepared the First Step to the Village Program to help primary school teacher candidates gain knowledge and experience about

village schools and especially village schools with multigrade class. This program was carried out in the fall semester of the 2020-2021 academic year, in collaboration with eight universities, through the “Alternative Education Practices in Primary School” course for the teacher candidates of the classroom teaching departments of these universities. Within the scope of the program, every week one or two teachers who worked or works in village areas attended the courses. In the courses, experienced teachers shared their practices about education in villages, the difficulties they faced, how they overcame these difficulties and how they made the schools they work in more suitable with the classroom teacher candidates.

It is thought that learning the experiences of senior teachers in pre-service education will positively affect teacher candidates’ teaching attitudes. In addition, it is expected that these sharing will answer the questions of teacher candidates about working in village schools and positively affect their desire to work in villages. In the literature review, it was seen that there was no study in evaluating the experiences of senior teachers in pre-service education according to the opinions of teacher candidates. It is expected that the study will serve to fill this gap. The results of the research are expected to contribute improving the quality of pre-service teacher education. In this context, the main aim of the study is to examine the use of senior teachers’ experiences in pre-service education according to the opinions of classroom teacher candidates.

Method

The research is designed as a phenomenology. The study group of the research consists of the primary school teacher candidates who take the "Alternative Education Practices in Primary School" course in the Department of Classroom Teaching of Education Faculty of a University in the Southeastern Anatolia Region. The study group of the research was selected according to criterion sampling method. The criteria were determined as taking the “Alternative Education Practices in Primary School” course and attending the course at least 75% of the time. The research was carried out with 12 primary school teacher candidates, eight of whom were female and four were men. A semi-structured interview form was prepared for the research data. Expert opinion was applied to determine whether the interview questions served the purpose or not. Research data were obtained through semi-structured interviews. Content analysis was used in the analysis of the data obtained in the study.

Results

As a result of the research, it was revealed that the teacher candidates considered the sharing experiences of senior teachers who worked in villages with teacher candidates as pleasing, encouraging and training. It has been determined that senior teachers who worked in rural areas raise awareness of their interest in teaching, develop and motivate them by sharing experiences with teacher candidates in pre-service education. However, the same practices cause some teacher candidates to worry. According to the research of findings, it has been revealed that teacher

candidates are influenced by the studies shared by the senior teachers who worked in villages about education, school and parents.

Discussion

One of the problems encountered by the teachers in villages is the physical inadequacy of schools (Çabuk & Ünsal, 2017; Palavan & Donuk, 2016; Seferoğlu, 2001). Çabuk and Ünsal (2017) also stated that language problem is the leading problem experienced by teachers in village schools. Seferoğlu, (2001) and Özpınar and Sarpkaya (2010) found that one of the problems teachers faced in rural areas is the lack of material. Çabuk and Ünsal (2017) and Palavan and Donuk (2016) found that parents in rural areas can not pay sufficient attention both their students and the school, and Seferoğlu (2001) also found that one of the problems faced by teachers was the negative attitude of families. In this study, it is seen that the experiences shared by senior teachers affect teacher candidates related to similar problems. It is seen that these experiences are found useful by teacher candidates. In addition, these shares reveal that the teacher candidates' approach to teaching makes them more ready for education in village areas and they are positively affected.

Pedagogical Implications

It was determined that senior teachers worked in village areas sharing their experiences with teacher candidates in lessons were found useful by teacher candidates, positively affected their interest in teaching and would be taken as an example when they started the profession. In this context, it can be ensured that senior teachers who have worked in villages can share their experiences in pre-service education with teacher candidates. The contents of the topics shared can be included in the elective course pool of the classroom teaching department as an independent course, or it can be added to the curriculum of one of the courses here, so that teacher candidates can take this course. Senior teachers who will share can be determined according to the criteria determined by education faculties and provincial national education directorates.

ETİK BEYAN: "Hizmet Öncesi Eğitimde Kıdemli Öğretmen Deneyimlerinden Yararlanmanın Öğretmen Adayları Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi" başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamıştır ve veriler toplanmadan önce Siirt Üniversitesi Etik Kurulu'ndan 31.12.2020 tarih ve 109 sayılı etik izin alınmıştır. Karşılaşılacak tüm etik ihlallerde "Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Yayın Kurulunun" hiçbir sorumluluğunun olmadığı, tüm sorumluluğun Sorumlu Yazara ait olduğu ve bu çalışmanın herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiş olduğunu taahhüt ederim. "